

KUNSTHALLE PRAHA ODHALUJE FENOMÉN BOHÉMY V LE- TECH 1950–2000

PRAHA (20/03 2023) – Z poválečné Paříže a New Yorku přes
swingující Londýn šedesátých let až po svobodomyslné umění
Teheránu či Pekingu

Tisková zpráva k výstavě:

Bohemia: Příběh fenoménu, 1950–2000

23. března – 16. října 2023

Kunsthalle Praha (Galerie 1 & Galerie 2, 900 m²)

Kurátor: Russell Ferguson

- Rok po zahájení provozu přichází Kunsthalle Praha s mezinárodní tematickou výstavou *Bohemia: Příběh fenoménu, 1950–2000*. Připravil ji hostující kurátor a publicista Russell Ferguson z Los Angeles.
- *Bohemia* propojuje díla devětatřiceti umělců a umělkyně, mezi nimiž figurují rozmanité osobnosti jako Alice Neel, Wolfgang Tillmans, Nan Goldin, Libuše Jarcovjáková, Bijan Saffari, Martin Wong, Stan Douglas, David Wojnarowicz, Roy Arden a řada dalších. Někteří z nich se na společné výstavě objevují vůbec poprvé. Pro většinu platí, že jejich díla byla v České republice dosud k vidění velmi zřídka.
- Výstava pokrývá období od padesátých let minulého století až do počátku nultých let tohoto milénia a zahrnuje různá média, převážně fotografii, video a malbu. Kaleidoskopický zážitek končí na přelomu století, kdy bohéma – ač stále celosvětový fenomén – začíná ztrácet na obrátcích z důvodu prudkých společenských změn.

Už od svého zrodu v polovině 19. století v Paříži byla **myšlenka bohémství vlivnou složkou umělecké identity**. Výraz *bohemia* krom regionu (Čechy v latině) přesně pojmenoval i kulturní hnutí a životní styl, jehož hodnoty vždy vycházely z vyznávání absolutní svobody, oddanosti umělecké tvorbě a ochoty přijmout za tuto volbu leckdy i zdrcující chudobu.

„K neodmyslitelným charakteristikám bohémy patří, že se utvářela v reakci na buržoazní společnost. Nejprve se musí etablovat střední třída, teprve potom lze zahrnout její hodnoty. A přestože umělci i dříve mívali pověst těch, kdo žijí mimo společenské normy, až v Paříži poloviny 19. století se tento způsob života plně ustavil a romantizoval,“ vysvětluje kurátor **Russell Ferguson**. Po více než století zůstala Paříž světovým centrem bohémského života.

Výstava přináší nové pohledy na bohému druhé poloviny 20. století na několika místech celého světa, včetně **Paříže, New Yorku, Londýna, San Francisca, Vancouveru, Teheránu, Záhřebu, Prahy nebo Pekingu**. Krom chronologického exkurzu do legendárních bohémských scén se věnuje i rozdílům a návaznostem, jimiž se různé projevy tohoto hnutí vyznačují. Výstava zve návštěvníky a návštěvnice na cestu do samých center bohémů, mezi komunity lidí, kteří se rozhodli žít mimo mainstreamové hodnoty a vytvářet vlastní umělecké subkultury. Každý díl expozice vykresluje jednu dekádu druhé poloviny 20. století a klíčovou metropoli, která reprezentovala jedinečný aspekt mezinárodní bohémské kultury.

„Odkaz pařížské bohémy, který od svého vzniku pokračoval až do čtyřicátých let 20. století přes impresionismus, kubismus, dadaismus a surrealismus, je dobře zdokumentován a byl předmětem nespočtu výstav a publikací. Nejnovější projekt Kunsthalle Praha se zabývá projevy bohémy po druhé světové válce, a to nejen v Evropě, ale i na ostatních světadílech,“ doplňuje **Christelle Havranek**, hlavní kurátorka Kunsthalle Praha.

Výstavu otevírají díla zachycující poválečnou Paříž plnou neutichajících kaváren a barů, mimo jiné fotografie z cyklu **Eda van der Elskena** pod jménem *Milostný příběh v Saint-Germain-des-Prés* (1950–1954). Pozici Paříže následně převzal její zaoceánský rival New York a vystřídal ji v roli světového hlavního města bohémy. Stěžejní díla této éry zahrnují i krátký film **Roberta Franka** a **Alfreda Leslieho** *Pull My Daisy* (1959) nebo portréty radikální malířky **Alice Neel**. Výstava dále pokračuje zachycením „swingujícího Londýna“ šedesátých let, kde bohéma s nadšením přijala i módu a celebrity – díla této doby reprezentují například **Richard Hamilton** a **Ken Russell**.

Se sílícím hnutím hippies se srdce bohémy během šedesátých let přesunulo do psychedelického San Francisca. Příchozí si mohou prohlédnout výjevy z proslulé čtvrti Haight-Ashbury na fotografiích **Williama Gedneyho** či snímky **Billa Owense** z festivalu v Altamontu. Poté se bohémská scéna vrátila do New Yorku, metropole snoubící se s nebezpečím a špínou, o níž se v sedmdesátých letech leckdo domníval, že se ocitá na pokraji nevratného úpadku. Výstižně ji

ilustruje dílo **Nan Goldin** ve slide show pojmenované *Balada o sexuální závislosti* (1979) a instalace **Nevilla D'Almeidy** a **Hélia Oiticicy** *CC5 Hendrixwar/Cosmococa Programa-in-Progress* (1973).

Od sedmdesátých let se již bohéma nekoncentrovala pouze v jedné metropoli a v různých podobách začíná bujet v Teheránu (s elegantními kresbami perem a akvarelem od **Bijana Saffariho**), Vancouveru (s fotografiemi **Roye Ardena**), Záhřebu (s performancemi a fotkami **Tomislava Gotovace**) nebo v Praze.

Českou bohému reprezentují snímky **Libuše Jarcovjáčové**, průkopnice fotografického dokumentu ostrakizované LGBT scény v normalizačním Československu osmdesátých let. Závěr výstavy zachycuje melancholii přelomu století díly **Gabriela Orozca** z Mexika či **Wolfganga Tillmanse** z Londýna, která stále evokují hédonismus a bary Paříže 19. století, kde příběh bohémy začal.

Díky mezinárodním výpůjčkám z muzeí jako jsou Bronx Museum of the Arts, Art Institute of Chicago, Museum of Fine Arts v Houstonu, Jewish Museum v New Yorku, sbírky M+ Sigg Collection, Walker Art Center a J. Paul Getty Museum i ze soukromých sbírek a galerií jako jsou Marian Goodman Gallery, David Zwirner a Pace Gallery, zahrnuje výstava celkem **sedmasedmdesát** uměleckých děl.

Projekt doprovází stejnojmenná, **bohatě ilustrovaná kniha** Russella Fergusona, která v mezinárodní distribuci vychází ve spolupráci s **Hatje Cantz**. V kapitolách s názvy jako *Opíjet se bez oddechu*, *Pop nebo trop* a *Broadway vypadala tak středověce* autor hlouběji prozkoumává nonkonformní umělecký životní styl, který nepřestává fascinovat.

Výstava Bohemia: Příběh fenoménu, 1950–2000 bude otevřena od **23. března do 16. října 2023** a doprovodí ji **bohatý doprovodný program ve formě filmových promítání (KunstKino), přednášek, performancí a koncertů.**

Seznam vystavených umělkyň a umělců: Neville D'Almeida a Hélio Oiticica, Roy Arden, David Bailey, Alvin Baltrop, Bill Brandt, Trisha Brown, Rudy Burckhardt, John Deakin, Stan Douglas, Ed van der Elsken, Robert Frank a Alfred Leslie, William Gedney, Nan Goldin, Tomislav Gotovac, Bob Gruen, Richard Hamilton, Peter Hujar, Libuše Jarcovjáčová, Jess, Patricia Jordan, Jules Kirschenbaum, Jorge Lewinski, Fred W. McDarrah, Babette Mangolte, Alice Neel, Gabriel Orozco, Bill Owens, RongRong, Ken Russell, Bijan Saffari, Joan Semmel, Anita Steckel, Thomas Struth, Edmund Teske, Wolfgang Tillmans, Wang Jin, David Wojnarowicz, Martin Wong, Zhang Huan

---

RUSSELL FERGUSON

Působí jako **profesor a vědecký pracovník na University of California v Los Angeles**. V letech 2001–2006 byl zástupcem ředitele pro výstavy a programy a hlavním kurátorem v Hammer Museum v Los Angeles. V rozmezí let 1991–

2001 pracoval v Museum of Contemporary Art v Los Angeles, nejdříve jako editor, poté jako kurátor. Zorganizoval řadu výstav, v Hammer Museum například *Perfect Likeness* (2015), výzkum současné fotografie, *The Undiscovered Country* (2004), přehled různých přístupů k reprezentaci v malbě, dále pak samostatné výstavy umělců a umělkyní jako Larry Johnson (2009), Francis Alÿs (2007), Wolfgang Tillmans (2006), Patty Chang (2005) a Christian Marclay (2003). V losangeleském Museum of Contemporary Art uspořádal výstavu *In Memory of My Feelings: Frank O'Hara and American Art* (1999), výzkum okruhu umělců, který se soustředil okolo básníka O'Hary, i souhrnné výstavy díla Liz Larner či Douglase Gordona (obě 2001). S Kerrym Brougherem uspořádal *Open City: Street Photographs since 1950* (2001) pro oxfordské Museum of Modern Art a *Damage Control: Art and Destruction since 1950* (2013) pro Hirshhorn Museum ve Washingtonu.

KUNSTHALLE PRAHA

Nové místo pro umění v centru Prahy. Jako nestátní a neziskovou platformu k propojování české a zahraniční umělecké scény ji založila nadace **The Pudil Family Foundation** manželů Petra a Pavlína Pudil. Kunsthalle Praha vznikla konverzí historické Zengerovy transformační stanice z třicátých let 20. století, v současnosti vytváří moderní galerijní prostředí pro krátkodobé umělecké výstavy, inovativní vzdělávací programy a kulturní eventy. Hlavní misí Kunsthalle je přispět k hlubšímu porozumění českému a mezinárodnímu umění 20. a 21. století. Disponuje vlastní uměleckou sbírkou, která se zaměřuje na moderní, poválečné a současné umění. Na výstavní projekty i sbírku navazuje výzkumem, ediční činností a podporou zahraničních rezidencí pro umělkyně, umělce a kurátorky nebo kurátory. Kunsthalle Praha se veřejnosti oficiálně otevřela 22. února 2022 a od té doby ji navštívilo již více než 120 000 příchozích. Mezi nedávné výstavy patří rozsáhlá multimediální výstava ***Kinetismus: 100 let elektřiny v umění*** (22/2–29/8 2022) kurátora Petera Weibela a dosud největší výstava německého výtvarníka Gregora Hildebrandta ***A Blink of an Eye and the Years are Behind Us*** (29/9 2022–13/2 2023), kterou uspořádala hlavní kurátorka instituce Christelle Havranek. Na ploše 5 687 m² nabízí tři rozsáhlé galerijní prostory, design shop, bistro i kavárnu s historickou terasou s výhledem na Petřín a Pražský hrad.

KONTAKTY PRO MÉDIA:

- **Ondřej Čížek** / +420 605 921 770 / ocizek@kunsthallepraha.org
- **Zuzana Dusilová** / +420 721 034 543 / zdusilova@kunsthallepraha.org

Peter Hujar, David si zapaluje, Noc na Manhattanu (I), 1985, © 2022 The Peter Hujar Archive, LLC, The Artists Rights Society (ARS)